

Секція «ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ»

Артюх Т.О., Должнікова О.М.

*Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного
фармацевтичного університету, Харків, Україна*

**Мотивація спеціалістів фармації до підвищення кваліфікації: отримання
(підтвердження) кваліфікаційної категорії**

uef-ipksf@mail.ru

Впровадження сучасних політичних та соціально-економічних змін у фармацевтичну галузь України шляхом визначення основних напрямків і пріоритетів її розвитку відповідно до процесів всесвітньої глобалізації та інтеграції України до економічного світового співтовариства з метою підвищення рівня забезпечення населення лікарськими засобами (ЛЗ) зумовлено, згідно розробленої відповідно до рекомендацій ВООЗ Концепції розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України на 2011 – 2020 роки, зокрема, й низькою соціально-економічною ефективністю використання ресурсів охорони здоров'я та фармацевтичного сектору (Наказ МОЗ України від 13.09.2010 № 769).

Враховуючи вище зазначене, одним з найактуальніших напрямків, на сучасному етапі, є формування менеджменту у фармацевтичному секторі, реформування науки та освіти, адекватної потребам галузі та сучасної трансформації суспільства, поліпшення інформаційного забезпечення та створення прозорої системи функціонування фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я. Оскільки, згідно теорії менеджменту, саме персонал є базовим внутрішнім ресурсом будь-якої організації, ефективне управління яким прямо пропорційне підвищенню рівня конкурентоспроможності самої організації.

В умовах впровадження належних практик (GXP), система управління персоналом фармацевтичних закладів, відповідно до концепції всеосяжного менеджменту якості (TQM), повинна відповідати принципу «постійного системного покращення всіх аспектів діяльності», що неможливо уявити без постійного підвищення кваліфікації спеціалістів фармації (СФ). Безперервне навчання — це постійне професійне навчання провізорів та фармацевтів, основною метою якого є підготовка і перепідготовка фахівців, підвищення кваліфікації, удосконалення їхньої професійної майстерності.

Проте у сучасних умовах гармонізації вітчизняного законодавства до стандартів європейського союзу маємо проблеми й у системі післядипломної освіти СФ, що має забезпечувати безперервне навчання. Вони значно впливають на діяльність СФ та потребують нагального вирішення.

Так найбільшу увагу привертає атестація провізорів, яка проводиться з метою підвищення професійної майстерності, відповідальності за ефективність та якість роботи; є, згідно з Наказом МОЗ України від 12.12.2006 N 818 «Про вдосконалення атестації провізорів та фармацевтів», важливою формою морального та матеріального стимулювання, спрямованою на вдосконалення діяльності аптечних закладів (підприємств) усіх форм власності, що займаються фармацевтичною діяльністю. Нагадаємо, що основним завданням атестації є визначення рівня професійної підготовки провізорів та підвищення їх кваліфікації. На сьогоднішній день існують наступні види атестації: атестація на визначення рівня знань та практичних навиків з присвоєнням (підтвердженням) фаху "провізор-спеціаліст"; атестація на присвоєння та підтвердження кваліфікаційної категорії.

Саме на етапі атестації на отримання чи підтвердження кваліфікаційної категорії виникає найбільше проблем, пов'язаних з негативною мотивацією СФ до отримання чи підвищення своєї кваліфікації, які не тільки часто змушені самостійно сплачувати за курси підвищення кваліфікації, а й суміщувати курси з основною роботою за спеціальністю.

Не додає СФ позитивної мотивації й відсутність матеріального підтвердження наявності кваліфікаційних категорій через недосконалість вітчизняної законодавчої регламентації цієї сфери діяльності, оскільки у сучасних умовах для багатьох працевластців це не є підґрунтям для підвищення оплати праці чи кар'єрного зросту, на відміну від їх закордонних колег. На жаль, на сьогодні така атестація – лише гарна традиція або данина власному іміджу СФ. Оскільки на сьогодні в Україні немає чітко закріплених норм штатного розкладу (за кваліфікаційними категоріями), немає прив'язки до досвіду роботи СФ, що відображає їх стаж роботи за спеціальністю, немає жодних пільг або привілеїв для спеціалістів, що мають кваліфікаційні категорії.

Проте, наприклад, у країнах євросоюзу наявність відповідного рівня кваліфікаційного стандарту (у нас кваліфікаційної категорії) надає СФ можливість не тільки кар'єрного росту, відповідної оплати праці, а й соціального захисту. А головне, відповідно до концепції TQM, таким чином робиться акцент саме на процесах формування у особи потреби та бажання до самоосвіти, що неможливо створити в Україні без відповідного законодавчого підґрунтя для матеріального підкріплення цього. Також зазначимо терміни підвищення кваліфікації, що проводяться 1 раз на рік, на відміну від

України, де атестацію проходять 1 раз у п'ять років, що впливає на якість професійної підготовки фармацевтичних кадрів.

На відміну від нашої країни, де організаційне та методичне забезпечення роботи Центральної атестаційної комісії здійснює Державна служба України з ЛЗ, контроль за діяльністю СФ у країнах євросоюзу здійснюють саме фармацевтичні асоціації (колегії), які мають єдині державні галузеві реєстри, право на членство та отримання реєстраційного звання фармацевта в яких відбувається лише після виробничої практики та складання кваліфікаційного іспиту з фармації (у нас - атестація на визначення рівня знань та практичних навиків з присвоєнням (підтвердженням) фаху "провізор-спеціаліст").

Саме тому, вважаємо за потрібне продовження досліджень із зазначеної тематики з подальшим впровадженням результатів у практичну фармацію, які б дозволили знайти прийнятний саме для України принцип управління персоналом фармацевтичних закладів, що буде існувати в тандемі із оптимізованою стратегією з удосконалення системи післядипломної фармацевтичної освіти України для проведення атестації СФ.

Горбенко А.Л.

Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана, Київ, Україна

Сучасні тенденції розвитку глобального освітнього середовища

Активізація глобалізаційних процесів обумовлює суттєву диверсифікованість форм міжнародної діяльності вищих навчальних закладів. Найбільш яскраво глобалізаційні процеси проявляються в освітній університетів. Зокрема, мається на увазі надання освітніх послуг іноземним студентам з поступовим перенесенням акцентів на розвиток дистанційної освіти. Невід'ємною вимогою до експортованих освітніх продуктів є забезпечення гнучкості й адаптивності навчальних курсів і програм до динамічних запитів світового ринку праці та тенденцій світового ринку освітніх послуг. Окрім того, важливими є аспекти уніфікації підходів до організації навчального процесу, оцінювання рівня знань студентів, присуджуваних освітньо-кваліфікаційних рівнів, нострифікації дипломів про вищу освіту. Економічний аналіз, проведений на основі офіційних статистичних даних і зведень Європейської Комісії, дозволив сформулювати основні тенденції розвитку глобального освітнього середовища і, відповідно, вищих навчальних закладів.

Активно розвивається протягом останніх років академічна мобільність. Обмін студентами, лекторами, викладачами, дослідниками знаменує примноження